

พรพรรณ จันทร์แจ่ม 2549: การศึกษาการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
ภายหลังการสร้างเขื่อนทดน้ำบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศ
ภูมิศาสตร์ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการประมง) สาขาการจัดการประมง
ภาควิชาการจัดการประมง ภาควิชาการประมงที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์เมธี แก้วเนิน, วท.ม.
78 หน้า
ISBN 974-16-2363-1

ศึกษาการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน และการเปลี่ยนแปลงพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในบริเวณ
อำเภอบางคล้าและอำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ โดยนำ
ข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียมสำรวจทรัพยากรธรรมชาติ Landsat 5 TM ซึ่งบันทึกในปี พ.ศ. 2539 และ พ.ศ. 2547
มาทำการผสมสีภาพแบบจริง (RGB543) และเท็จ (RGB432) แล้วทำการจำแนกข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน
เป็น 5 ประเภท ได้แก่ พื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ พื้นที่ป่าไม้ พื้นที่ป่าชายเลน พื้นที่เกษตรกรรมและอื่น ๆ และ
พื้นที่ชุมชน โดยใช้ข้อมูลจากการสำรวจภาคสนามและแผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดินจังหวัดฉะเชิงเทราปี พ.ศ.
2544 ประกอบในการวิเคราะห์

ผลการศึกษาพบว่าการใช้ประโยชน์ที่ดินของพื้นที่ทั้ง 2 อำเภอ ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรมและ
อื่น ๆ โดยคิดเป็นร้อยละ 76.53 และร้อยละ 65.21 ของพื้นที่ทั้งหมด ในปี พ.ศ. 2539 และ 2547 ตามลำดับ
เมื่อเปรียบเทียบพื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินใน 2 อำเภอ ระหว่างปี พ.ศ. 2539 และ พ.ศ. 2547 พบว่า ในช่วง
8 ปีที่ผ่านมาพื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินที่เพิ่มขึ้น ได้แก่ พื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ป่าชายเลน และชุมชน
ตามลำดับ ในขณะที่พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินลดลง ได้แก่พื้นที่เกษตรกรรมและอื่นๆ และพื้นที่ป่าไม้ ผลการ
วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ พบว่า ในบริเวณอำเภอบางคล้ามีพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
เพิ่มขึ้น ร้อยละ 83.30 เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2539 โดยพื้นที่ทั้งหมดที่เพิ่มขึ้นเปลี่ยนแปลงมาจากพื้นที่
เกษตรกรรมและอื่น ๆ จำนวน 18,115 ไร่ ในขณะที่อำเภอบ้านโพธิ์มีพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น 39.57 เมื่อ
เทียบกับปี พ.ศ. 2539 โดยเปลี่ยนแปลงมาจากพื้นที่เกษตรกรรมและอื่น ๆ พื้นที่ป่าชายเลน และพื้นที่ป่าไม้
เท่ากับ 10,372, 613 และ 68 ไร่ ตามลำดับ ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า ภายหลังการสร้างเขื่อนทดน้ำบางปะกง มี
การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ที่ดินและมีการพัฒนาพื้นที่เพื่อการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำมากขึ้น ดังนั้นหน่วยงานที่
เกี่ยวข้องจึงควรมีการวางแผนการใช้ประโยชน์พื้นที่เหมาะสมเพื่อให้การใช้ประโยชน์พื้นที่เกิดความยั่งยืน
ต่อไป